

annexum essentialiter, ac ex sui natura, & est de ejus substantia, c. Cum ad Monasterium statu Monach. Ordini autem sacro est annexum solum extrinsecè ex præcepto Ecclesiæ, cap. Cum olim, de Cler. conjug. cap. A multis, de cruce, & qualitate ordinand. Ratio vero impedimenti dirimentis est annexa Ordini sacro pariter ex constitutione Ecclesiastica, non ex natura rei, Scotus cit. & innuit Trid. sess. 24. can. 9. Si quis dixerit Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contrariumque validum esse non obstante lege Ecclesiastica, vel voto &c. anathema sit.

EX DICTIS RESOLVES

4077 Primo, qui in ætate debita sciebat suscepit Ordinem sacrum cum expressa intentione nolendi se obligare voto castitatis, non ligatur voto: quia votum debet esse voluntarium: peccat tamen tam in Ordinis susceptione, quam pro sequenti tempore contra præceptum Ecclesiæ obligans eum, qui libere Ordinem sacrum suscipit, ad suscipiens obligationem voti, & oneris Ordini annexi. At si nubat, invalidè nubit: quia Ordo sacerdotum, & irritatio non dependet a voluntate propria, ut in voto: sed a lege Ecclesiæ.

4078 Si quando suscepit, ignoravit votum, non ligatur voto: quia votum est promissio de liberata; nec peccavit ob ignorantiam, sed si nubat, invalidè nubit: quia Ordo faceret, detur ei optio, ut si velit usui Ordinis dirimit: & iste, si velit uti Ordine, debet voto se obligare. Quod si nolit, dispensationem petat ob ignorantiam: quæ tamen difficulter presumitur, cum hodie vulgatum sit; Ordini sacro esse annexum votum, & præceptum divini Officii.

4079 Secundò, adultus suscipiens Ordinem sacram, non habens intentionem suscipiendi, invalidè susciperet ex defectu intentionis: unde posset nubere, & non teneretur ad castitatem, ac ad diuinum Officium, adèque forniciando non peccaret contra votum: sed sacrilegè susciperet, nisi sic susciperet per violentiam & coactionem. Ita res se haberet quoad forum internum; quoad forum verò exterum, secundum externa procederetur.

4080 Tertiò, qui per vim, & metum inustum, gravem, cadentem in virum constantem, ab extrinsecu ab alio homine incusum, Ordinem sacrum suscipit, non tamen disfensiens, nec reclamans, validè suscipit Ordinem, & inde non potest nubere, nisi post dispensationem: sed non ligatur voto, nec præcepto divini Officii: quia ad Sacramen-

4081 tum validè suscipiendum sufficit voluntarium simpliciter, quod stat cum metu gravi: ad votum verò, & obligationem Officij divini requiritur major libertas, nempe libertas à coactione, & plena, ut dictum est de contractibus in n. 2360.

4082 Dices, qui ex metu injusto emitit professionem solemnam, probato metu, potest validè, & licet nubere: igitur.

4083 Resp. Disparitatem esse, quia qui sic profiteretur, invalidè profitetur ex lege Ecclesiæ in c. ult. qui Clerici, vel Monachi, tit. de iis, quæ vi, metusve causa sunt, requirentis ad validam professionem consensum plene liberum. Qui vero sic Ordinem suscipit, validè suscipit, cum sufficiat consensus simpliciter: adèque subditur irritationi matrimonii Ordini Sacro annexæ. Pirhing. tit. II. §. 2.

4084 Hic autem, si post metum velit in usu Ordinis permanere, tenetur ad castitatem, & horas: similiter si metu cessante, semel Ordine usus est, non potest ab Ordine, & voto resilire: quia usus Ordinis est ratificatio Ordinis.

4085 Quartò, infans, si ordinetur in sacris, validè, eti illicet, ordinatur: positivè autem dissentiens, nec validè ordinatur, cum aliud sit non consentire, & aliud positivè dissentire: ait Pirhing.

4086 De tali infante specialiter disponit Ecclesiæ, ut postquam ad annos ad votum castitatis sufficienes (de quibus modò) pervenerit, detur ei optio, ut si velit usui Ordinis stare, stet; sed teneatur voto: quia per talem electionem implicitè votum castitatis emitit. Si nolit, possit nubere, sed Ordine non utatur. Tamb. de Ordine c. 3. §. 3. n. 16.

QUÆRES I.

4087 Qui post annos discretionis, sed ante annos pubertatis, nempe ante annos quatuordecim expeditos, suscepit Ordinem sacrum, sciens esse annexum votum castitatis; an tenetur ad castitatem?

4088 Sanchez cum aliis apud Tamb. cit. nn. 18. & Fagnanus in lib. 5. cap. Tua littera, de Clericis per saltum promotis, tenent, quod sicut ex Trid. c. 15. sess. 25. de Regularib. non potest quis validè ligari voto castitatis in professione solemini emissâ ante annos sexdecim exploris, ita nec voto castitatis in susceptione Ordinis sacri, factâ ante annos sexdecim exploris, etiam si talis suscepit fuerit post annos quatuordecim ratificata, & addit, eum posse licet nubere.

Tamb. cit. cum aliis assertit teneri ad castitatem;

nitatem; quia puer rationis compos validè se obstringit votis.

4089 Dico I. cum teneri ad castitatem, nec posse nubere, si post finem anni decimi quarti ratificet susceptionem Ordinis anteà factam. Non teneri verò ad castitatem, sed posse nubere, si post finem anni decimi quarti, statim, hoc est infra triduum, reclamavit, licet anteà tacuerit, Fagnan. cit. n. 42. 70. & 73.

4090 Prima pars probatur solvendo rationem primæ opinionis: Disparitas enim est evidens. 1. Quia lex Trid. irritat professionem Religiosam ante annos sexdecim emisam; at non votum castitatis Ordini annexum.

2. Quia votum Ordini annexum solum afferat gravamen castitatis: at Professione Religiosa plura & majora gravamina secum afferat: nempe ultra Castitatem, Obedientiam, Paupertatem, Claustram, & Religionis asperitationem; & idèo majorem deliberationem expofcit Professione Religiosa, quam solum votum castitatis: adèque Tridentinum requirit pro valida professione, quod sint elapsi duo anni pubertatis: quod non currit pro solo voto castitatis.

4091 Secunda pars probatur à Fagnano: Quia ante annos quatuordecim non potest quis, etiam si velit, se expresse adstringere ad votum continentia, cap. I. 20. quest. I. Ergo multò minus potest tacitè per susceptionem Ordinis Sacri. Ita Innoc. & Canonistæ. Cujus rei ratio est, quia de voti essentia est, quod sit promissio deliberata, hoc est facta cum plena advertentia & cognitione materia voti, que perfecta cognitio materia castitatis regulariter non habetur ante annos pubertatis: quia ante annos pubertatis vir non habet potentiam coeundi, nec inde potest matrimonium contrahere: adèque ante annos pubertatis potest se ligare alii votis, sed non potest regulariter se ligare voto continentia, licet annos discretionis teneat, nisi malitia suppleat ætatem, ut plenam cognitionem materia voti castitatis habeat, quia nemo potest renunciare ei, quod ignorat. Abbas apud Fagnanum cit. & per hoc soluta manet ratio P. Tamb.

Nec obstat taciturnitas: quia pro eo tempore non poterat se voto continentia adstringere; & quando poterat, post finem anni 14. infra triduum reclamavit, seu dissensit.

4092 Similiter matrimonium ante annos, à Trid. requisitos metu contractum: sublatu impedimento, non validatur sola taciturnitate, sed expresso consensu, vel copula affectu maritali habita.

QUÆRES II.

4093 Infans ante usum rationis suscepit Ordinem sacrum, post septennium nec consentit, nec dissentit, tacitè aut explicitè; sed tacit, negativè se habendo: at in fine anni 14. infra triduum reclamavit. An ligerur voto?

4094 Respond. non ligari voto. Fagnanus cit. num. 52. Et probo, tria cum eo distinguendo tempora. Primum, quando suscepit Ordinem: Et tunc non potest ligari, ob defectum usus rationis. Secundum,

cundum post septenimum: Et neque ob defectum deliberationis: v. n. 4054. Tertium post finem anni 14. Et tunc non se ligavit, quia statim contradixit; & ita nullo tempore se ligavit.

4101 Non obstat character impressus, quia votum est Ordini annexum, ex constitutione Ecclesiae ut in n. 4064. & 4074. Et Ecclesia non potest invitum ad votum continentia obligare, cap. integritas 32. q. 1. & cap. De his. Quibus autem voluntas propria interrogationis tempore desiderium nubendi persuaserit, concessam ab Apostolo licentiam auferre non possumus.

4102 Difficultas major est: An si prædictus etiam post finem anni 14. tacuerit, mere negativè se habendo?

Et etiam hunc non ligari voto, docet Fagnanus cir. num. 55. Quoniam ex sola taciturnitate (ait ille) in materia tam gravi & prejudiciali non inducitur obligatio, l. Non solum in princ. Et l. Filiis familiæ, S. invitus, ff. de procurat.

4103 Non obstat (subdit) jure in contrarium, cap. Diaconus 27. dñs. cap. Plerumque 2. q. 7. quæ probant, taciturnitatem haberi pro consensu, quia procedunt, quando cum taciturnitate concurrit actus positus: nam Diaconus ille protestatus fuerat se velle matrimonium contrahere, nec posse in castitate permanere; postea Ordinem Diaconatus suscepit, & quamvis in ordinatione tacuerit, matrimonium postea contrahere non potuit, quia factio ipso à protestatione recessit.

Atque ita præter taciturnitatem ibi intercessit actus positivus susceptionis Ordinis Sacri, cui votum continentia est annexum: qui autem libere recipit alterum connexorum, censetur ad alterum connexorum se obligare. Abbas in c. Cùm in cunctis, &c. Ita ille qui.

4104 Ulterius suadet exemplo. Si quis recipiat, & legat epistolam, in qua continetur eum debere centum, & non contradicat, censetur debitum confiteri; quia cum taciturnitate concurrit actus positivus receptionis, & lectionis literarum ejus debitum continentium.

4105 Quando igitur actus positivus non intercedit, taciturnitas solum in favorabilibus habetur pro consensu, ex Reg. 6. Qui tacet; minime in prejudicialibus, Bald. cons. 299. quia sicut in favorabilibus faciliter quis consentit, ita in prejudicialibus faciliter dissentit.

A M E N S

4106 **V**Alidè, eti illicitè, pariter ordinatur, ut in tom. 3. n. 18. & de eo respectivè juxta dicta discurre.

9. L I G A M E N

4107 **E**st vinculum viri cum uxore post contractum matrimonium legitimum, siue consummatum, sive tantummodo ratum. Dirimit, quamdiu durat, ita ut non possit validè quis aliam ducere, nisi sit moraliter certus de morte conjugis. Quod si postea ille compareat, tenetur alia compars, dimisso posteriori conjugi, cum quo bona fide habitavit, ad priorem redire.

Ligamen dirimit jure divino, & naturali, Trid. sess. 24. can. 2. Unde Sancti Patres, qui plures habuerunt uxores, ex divina dispensatione habuerunt.

4108 Qui sine morali certitudine, & sufficienti probatione de morte conjugis, ad secundas nuptias transit; illicitè, sed validè contraxit, si revera, quando contraxit, prior conjux erat mortuus, ex cap. Dominus; de secundis nuptiis; quia revera tunc non erat ligamen.

4109 Ad vitandum delictum polygamie sunt adhibenda diligentia pro libertate contrahere volentium; adèoque sunt præmittenda denunciations, de quibus à n. 3969.

4110 Si alter ex sponsis sit extraneus, non est admittendus, nisi suam libertatem probet per attestations à proprio Episcopo, vel Vicario Generali, subscriptas, & sigillatas. Sufficit autem assistentia Parochi loci, de licentia tamen Ordinarii. In Italia adeò instructio S. Congr. quæ in Cancellariis Episcopalibus reperitur.

4111 Turca plures habens uxores, si convertatur ad fidem, obligatur tenere primam, & dimittere reliquas, quia solum primum matrimonium est validum; si prima velit cum conjugi fideli habitare sine injuria Creatoris, ut in n. 4052. Alias potest ad sui libitum, prima dimissa, unam ex aliis tenere; sed cum ea debet de novo contrahere, ob invaliditatem matrimonii prioris.

4112 Si maritus mortuus resurgat, mulier, etiam si sit libera, non tenetur ad illum redire, imò non potest sine novo contractu; quia ex D. Paulo 1. ad Cor. 7. Mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit. Quod si dermicerit vir ejus, liberata est; cui vult, nubat.

Plura de mortuo resuscitato resolvit Mendo

in

in epist. in appendice, quæ tamen ex dictis propriis in locis patent.

10. H O N E S T A S.

4113 **P**ublica honestas est propinquitas jure Ecclesiastico oriens ex sponsalibus, aut ex matrimonio rato. Et describitur, quod sit publica decencia, & morum honestas, ut matrimonium impediatur inter personas sic factas propinquas. Ex sponsalibus validis dirimit inter sponsum, & consanguineos sponsæ, & è converso, solum usque ad quartum gradum. Trid. sess. 24. c. 3. Non oritur ex sponsalibus invalidis: Trid. cit. Ex matrimonio vero rato dirimit usque ad quartum gradum: v. n. 3939.

4114 Ex matrimonio rato, & non consummato, non oritur affinitas, sed publica honestas: nam affinitas oritur ex sola copula.

4115 Ex sponsalibus validis, si postea mutuo consensu sponsorum dissolvantur, adhuc remanet publica honestas: ratio est 1. Quia publica honestas ex Trid. oritur ex sponsalibus validè contractis: licet autem postea mutuo consensu dissolvantur, verum est, quod sponsalia fuerint validè contracta. 2. Quia si post sponsalia validè contracta, imò si post matrimonium ratum intra bimestre alter ex sponsis, aut conjugibus, ingrediatur Religionem, & profiteatur; dissolvuntur sponsalia, & matrimonium, & tamen remanet publica honestas. 3. nostram resolutionem firmat Decr. S. Congreg. Conc. approbatum ab Alex. VII. 6. Julii 1658.

4116 Ex sponsalibus conditionatis oritur publica honestas conditione adimplenta, non prius; quia tunc, & non prius, sunt valida. Clericatus cap. 133. n. 76. Qui tria quæsta resolvit, ut sequitur.

4117 **Q**uer. 1. An præfatum publicæ honestatis impedimentum oriatur ex matrimonio rato, sed invalido? **R**esp. Cum distinctione, quæ menti est valde mandanda. Vel invaliditas provenit ex defectu consensus, puta ob errorem in personam, aut per vim, & metum, & in hoc casu impedimentum publicæ honestatis non oritur: vel invaliditas provenit ex quocumque alio impedimento, vel defectu, & in hoc casu oritur. Tamb. qui alias allegat d. lib. 8. de matrim. tract. 1. de imped. cap. II. §. 3. n. 2. & 3. ubi advertit, quod si matrimonium sit nullum ex defectu sufficientis consensus, ob non debitam æatem, in hoc casu non oritur impedimentum publicæ honestatis ex matrimonio rato; sed oritur ex sponsalibus, quia licet matrimonium non valeat, valent sponsa-

lia; quod repetit idem Tamb. dñs. lib. 8. tr. 3.

„ de sponsal. cap. 2.

„ 4118 **Q**uer. 2. An ex Matrimonio rato sub conditione de futuro, hoc impedimentum resultet? **R**esp. Non resultare, si conditione non compleatur: resultare, conditio-

„ ne completa, Tamb. dñs. tract. 1. cap. II.

„ §. 3. n. 5.

„ 4119 **Q**uer. 3. An conditione completa super matrimonio apposita, impedimentum resultans dirimat usque ad primum gradum,

„ tamquam à solis sponsalibus proveniens, vel dirimat usque ad quartum, tamquam à matrimonio proficisciens? **R**esp. Esse hinc in de opiniones Doctorum, sed magis probabilem reputari, quod dirimat solum usque ad primum gradum; & habeatur tanquam proveniens a sponsalibus, eo quia matrimonium contractum sub conditione de futuro videtur habere vim sponsalium; nam conditione adimplenta adhuc opus est consensu ad perficiendum matrimonium. Tamb. dñs.

„ §. 3. n. 6. & d. lib. 8. tr. 4. §. 4. n. 11. ubi ait, utramque opinionem esse probabilem.

11. A F F I N I T A S.

4120 **E**s propinquitas personarum orta ex carnali copula, sive licita, sive illicita. Affinitas orta ex copula licita, se extendit, & dirimit usque ad quartum gradum; ex copula verò illicita, solum usque ad secundum.

4121 Contrahitur solum ab uno extremo copula cum consanguineis alterius extremi copula, minimè à consanguineis unius cum consanguineis alterius, quia affinitas non patit affinitatem. Unde Petrus, qui habuit rem cum Berta, non potest etiam mortua Berta, validè nubere cum forore Berta: at frater Petri potest validè nubere cum forore Berta: hinc est, quod duo fratres validè possint duas sorores ducere.

4122 Gradus affinitatis desumuntur juxta gradus consanguinitatis. v. n. 4131.

4123 Affinitas non oritur ex quacumque copula, sed solum ex copula consummata cum effusione seminis intra vas naturale mulieris.

Quod si viro seminante, mulier non seminat, licet probabilis sit opinio, quod non oriatur affinitas, Tambur. & Clericatus cap. 133. n. 90. probabile est, quod oriatur, juxta opinionem, quod mulier passim se habeat ad generationem, & quamvis probabilius sit quod se habeat activè, quamvis tamen ad impedimentum affinitatis, est in praxi tenenda opinio affirmativa, ad vitanda incommoda, quæ alias sequi possunt, quia viri seminatio

F 2 est